

SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne són responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL

50 CÉNTS.

NOMBRE SOLT

10 »

La Vetllada Necrològica a la memoria d'En Francisco Pi i MARGALL

Com tots els anys, la Joventut Federalista del Círcol Republicà Federal, dedicà, diumenge passat, 29 de Novembre, un fervorós recort a la memoria del plorat mestre del Federalisme En Francisco Pi i Margall.

Començà l'acte a l'hora anunciada, en el Saló-Café assistint-hi una numerosa i distingida concurrencia.

Presidí el senyor Palasí qui obrí l'acte en nom de l'entitat Círcol Republicà Federal, en breus paraules enaltidores de l'obra d'en Pi i Margall, cedint la presidència al distingit orador republicà federal, l'ex-diputat provincial En B. Tona Xiberta, que a instancies de la nostra batalladora Joventut Federalista, vingué a donar més relleu a l'acte que es celebrava.

El President de la mateixa, el nostre distingit company de redacció en Jaume Ninet va llegir el següent vibrant escrit, quina lectura es aplaudidíssima.

"EL MEU TRIBUT

Jo que no conec prou extensament l'obra gegantina del gran Pi i Margall, jo que no hi tingut tampoc el goig sublim que haveu tingut molts de vosaltres escoltant la seva santa paraula, m'haig de contentar en dir vos quelcom de lo que he après en el llibre que'ns va deixar per a que'n fessim una doctrina. Quantes vegades ciutadans dintre el goig de rebrejar els meus ulls en les seves planes, després d'aquelles lliçons, després d'aquelles sentencies, després d'aquells clams de justícia, he sentit una fonda anyorança de no tenir aprop meu al gran Mestre, per abraçar-lo, perquè m'encomanés la xardor de la grandesa de la seva ànima!

Jo que fa pocs dies, a propòsit de la febre sangüinària que trasbalsa el món, devoraba aquells articles que escrigué durant les guerres de Cuba i Filipinas i recordo aquell, d'un jorn en que'l general Blanco demanava quinze mil homes més per a portar-los al fons de la joventut, en Pi i Margall deia: "¿cuándo se cansarán estos ilustres generales nuestros de pedir más soldados?... ¿cuándo cesarán los holocaustos?"

I al recordar aquelles brillants parrafades amb que descriu l'esterilitat del nom de Patria, i al pensar amb l'indignació que sentia al veure com arrencaven els fills de les seves llars, penso jo: ¿qué diria en Pi i Margall, qué escriuria la seva ploma, avui que s'emporten els homes a milions? ¿qué diria davant del terrible contrast que oferim nosaltres en aquesta guerra inhumana? ¿qué diria al veure el contrast de les ciutats que no guerregen empró que treballen d'una manera folla per a sostenir la guerra, proveint-la d'equipatges, d'utensilis i de vestits, ¿qué diria el gran Mestre al saber que'ls paissos beligerants no tenen prou braços per a proveir-se de les necessitats que'ls reporta la palestra, i venen aquí fins a nosaltres i ens fan sentir una justa indignació, quan ens demanen lliteres

per a transportar carn mutilada i crosses pels esguerrats?... ¡¡¡quatre mil lliteres i vuit mil crosses acaben de demanar-nos!!!...

¡Com se blinclaria damunt del paper entre mig d'aquests detalls la ploma d'en Pi i Margall! ¡Com descriuria l'horrible espectacle d'aquesta tragedia! ¡Amb quines pinzellades més brillants d'humanitarisme sabria trencar-nos el cor, al descriure aquest exèrcit de gent mutilada, sense braços, sense cames, inútils per a la vida! ¡Com vibraria el seu clam d'humanitarisme boi recordant-nos que tots som germans!...

Avui la veu d'en Pi, faria tremolar; la seva ploma faria sang; però la gent sense ànima, la gent malvada, no se l'escoltaria, perquè'ls malvats son com un gos foll que mossega tot lo que trova; i en Pi i Margall es consumiria de dolor i de vergonya veient les incivilitats de la rassa germànica en ple segle XX, la rassa que es ventaba de mirall de civilització, la rassa que ha profanat més inhumanament la germanor dels homes i dels pobles, que tan bé sabia cantar el nostre gran Pi Margall."

Continuà després amb la lectura d'articles de la forta ploma d'en Pi, llegint en Josep Serra "¿Vivimos realmente en plena democracia?", en Lluís Farrés "La verdadera patria", en Joan Llongueras "Otros quince mil hombres", i en Melcior Tort "La pena de muerte", que foren tots forsa aplaudits.

Seguidament s'aixecà el conseqüent federal

En B. Tona Xiberta

qui feu una admirable descripció de l'obra d'en Pi i Margall, quin parlament diu aixís:

Senyores: ciutadans:

Convidat per aquesta Joventut Federalista i encare que retret de la política, no podia negar-me a contribuir en aquest tribut al plorat Mestre. Fa anys que vaig pendrer part en aquí mateix en semblant vetllada i avui—us ho confesso—hi veig poques cares conegudes, però en canvi hi veig una generació nova, hi veig joventut que vol dir esperança, malgrat les desercions d'antics correligionaris.

Feta aquesta salutació—manifesta—parlarem del Mestre, de les seves doctrines i de la seva política honrada que no podem oblidar. Sempre es recorda en vetllades com aquesta d'en Skespeare, que deia que no hi havia home sense col·lectivitat, i en Pi era el veritable home per el seu poble encare que sembli una paradoxa, havent com ell creat les seves obres com a filòsof, com a literat, com a estadista, amb especialitat de coneixements.

La multitud de Catalunya l'aprecià no com un home intel·lectual, sinó com a polític, precisament en aquells anys que la seva estructura política era una farsa, es a dir, el segle passat es una complerta farsa; no més ell se conservà pur de les disbauxes d'un règim insegur. Gent sortida del re, se elevaben depressa, excitant a les multituds, després feien un pas dintre la seva política i es tornaven conser-

vadors o passaven de dret cap a la monarquia, lo que explica clarament l'última part de l'història del passat segle tan plena d'agitacions.

Pi i Margall morí essent l'únic home honrat a Espanya dintre el reduït moiment intel·lectual, l'únic home que desenrotllà el més gran programa polític social en aquell segle.

Pi i Margall literat es una gran figura, com deureu coneixer amb les seves obres i fins per alguns dels seus articles que aquí s'han llegit, i encare que siguin de l'última època, tenen sempre aquella claretat assequible, amb les paraules justes i acabades. En Pi, amb tot i el seu gran cúmul d'idees, es el primer prosista del segle XIX. Com a crític no n'hi ha hagut cap més. Unes de les seves obres—encare que en Pi produí poques obres—que's pot dir lo que en català s'en diu "el pot de la confitura", encare que s'ha d'estudiar molt bé, es "L'estudi de l'edat mitjana". Era cap allà al 50, temps ple de romanticisme, en que les obres eren visades per tots els escriptors, i malgrat l'odi regnant i les jerarquies d'aquells homes arrelats a la terra, en Pi s'avençà dient qu'en aquella època, amb tot i ésser feréstega, rebutjada per tothom, crearen municipis com el de Barcelona, convertint aquestes grans ciutats a faisó de verdaderes repúbliques, arque santes guardadores de la llevó de la civilització romana, germen de la civilització moderna.

En Pi va portar elements nous en la filosofia, i explica minuciosament totes les seves idees, les seves creencies de com era l'home, que'l feia la base de la societat i el veritable creador de totes les coses. Aquesta idea, com a principi, fuig de tot lo que en la nostra infantesa ens havien pogut inculcar. Per ell, al dir que l'home era el Déu, equivalia dir la Naturalesa, el mar, les montanyes, els boscos, les flors, les aus, perquè nosaltres som la part més íntima de tot això. Tot conserva el seu caràcter primitiu, els rossinyols, els peixos, però l'home no es pas igual que vint centúries enrera, sinó que ha treballat en el seu perfeccionament en tots els ordres. I així la criatura humana es la encarnació de tot. De totes les teologies veureu que la seva idea es la més atrevida, perquè és la raó, es la Naturalesa qui parla, es el panteisme d'en Pi en els nostres dies.

S'exten en llargues consideracions sobre la matèria religiosa a Espanya, en el que diu que'ls 40 milions que reb la clèrgia han de desaparèixer per ésser un verdader atentat a la consciència dels que no pensen com ells i han de contribuir en aquella paga.

En política en Pi i Margall es diferencia de tots els republicans que a Espanya hi hagué al final del passat moviment republicà. La República no era un estat de consciència nacional com tampoc ho fou en aquella minoria de diputats. El seu llibre més atrevit en política "La Reacció i la Revolució", ja s'hi dibuixen les idees federalistes, perquè se feu ja càrrec de lo que era a Espanya i de la seva política

i de les lluites internes que aquesta portava. Ell amb les seves idees federatives, autonòmiques, la hauria salvada completament de la ruïna que la amenaçaven els somnis imperialistes dels seus governants. La tant discutida *unidad nacional* d'Espanya, que es fictícia i buida en tot sentit, ell la desfeia admirablement. Espanya no és una nació, sino un conjunt de províncies que's diferencien pels seus usos, per les seves costums i per la seva llengua. El castellà no es la pròpia llengua espanyola; hi ha varies llengües que s'hi diferencien, el català per exemple, que més aviat fóra un dialecte del francès que del castellà, altres dialectes el mallorquí, el valencià, el gallec, el vascongat, demostren aquesta diversitat de llengües que son expressió externa de l'ànima. Els catalans vivim desnaturalitzats, i per aixó tan sovint hi ha aquests xocs, aquests conflictes que son propis de la diferencia de raça. Nosaltres pensem en català i parlem en castellà, mentres que aquests pensen i parlen en sa pròpia llengua. Per aixó ens creuen inferiors intel·lectualment perquè no tenim el secret de la seva expressió, sigui en una polèmica, o en altres assumptes, perquè no podem interpretar fidelment el nostre pensar.

Sense el conflicte de llengües, hi ha la diversitat de costums, tant en la legislació, en còdic civil, condicions de família, etc., si les lleis naturals son distintes, com es possible que Espanya sigui unida?

Espanya, com a conjunt de nacions que és, si vol viure pròspera, si vol progressar, s'ha de constituir en un estat federal, a manera preconitzada pel nostre Mestre.

Si aquestes províncies—ahir nacions—s'haguessin convertit allavors en estats federals, no haurien pas trencat la seva unitat, sino que s'haurien enrobustit trencant les cadenes opressores. Les progressives haurien anat endavant com ara, i la Federació hauria sigut el motor que amb la evolució les hauria igualades. La Federació no fraccionaria la seva unitat, perquè quatre segles unides han ajuntat sentiments, interessos, i les nostres relacions son creades per la raó i per la Naturalesa. Detalla després la llibertat dels homes i dels pobles, les seves garanties administratives, lo que resultaria molt semblant a la Mancomunitat.

Perquè essent diferents els municipis, la província, ja de llengua, ja d'història, ens havem de regir per unes mateixes lleis? Perquè hem d'anar a Madrid per a fer un ferro-carril o una carretera? Perquè l'Estat ha d'absorbir totes les funcions que per dret tampoc li corresponen? Amb el sistema d'en Pi i Margall que es la base i el fonament de la llibertat en tots els ordres, al individu, a la família, al Municipi, a la regió, a la nació, units tots pels llassos de les seves relacions.

En canvi vol una subordinació de individu a individu, de Municipi a Municipi, de regió a regió, de nació a nació, per a establir un veritable sistema de fraternitat i d'amor, que fagin desaparèixer, les lluites com la present, que tot-hom va en contra les teories de la llibertat.

Explica després de com en Pi i Margall devingué socialista, demostrant totes les fases d'aquella època, que començaren a iniciar-se els primers conflictes, amb la creació del industrialisme, entre el capital i el treball. En Pi feu manifestacions, doctrinalment, anarquistes i socials, sistematitzant aquest caràcter en el periòdic "La Discusión" cap allà al 66, amb motiu d'unes polèmiques en les que intervingueren els millors economistes, i en Pi, amb aquella lògica que aplanava, se n'emportà el millor èxit.

Parlà després del individu, dient que si l'Estat deu defensar l'estat individual. Manifesta que si de cada deu homes no més ne treballen nou, no fa sublevar, no es va contra la naturalesa? Tota constitució requereix una iniciativa personal. L'Estat ha de intervenir per a corregir l'abús, tot individu te la missió de treballar, ja que així tots els components millorarien el seu medi. Sobre aquest motiu escrigué una sèrie d'articles que si ara es llegissin tro-

variem la finalitat del socialisme de l'Europa i de l'Amèrica.

Continúa parlant sobre assumptes socials i diu: Perquè s'ha d'emplear la violència entre obrers i patrons? Perquè no crear tribunals d'arreglo, d'arbitratge? Aixó ell ja ho preconitzà fa 36 anys, i els que avui tenim son mixtificats, no son l'encarnació dels obrers i dels patrons, sino que son sortits de l'etern interventor en tots els assumptes, de l'Estat i de la Gazeta. Amb tot, però, hi ha una mala organització, ja que haurien d'ésser els sindicats obrers i patronals els que haurien de nombrar el seu veritable representant.

En Pi defensava la reforma legislativa perquè tendís en benefici dels obrers, la creació de les lleis educatives com a medi d'emancipació, d'assegurances, d'accidents del treball que avui son una ficció. I encare que l'Estat ho imposi, no més son una realitat en les pàgines de la Gazeta.

En Pi en el terreny social ja manifestava que no es possible la llibertat individual sense la llibertat econòmica. L'obrer deu emancipar-se de la explotació del treball amb el seu esforç personal. Es a dir, ja preconitzava, al 64, l'ideal dels socialistes d'avui. I al veure's ara que'ls homes, fills tots de la Naturalesa, se trenquen el cos a bocins, fent creure que l'amor es ja una ficció i una mentida!

L'amor es l'única relació dels homes que farà que la força del Dret s'imposi sobre la seva força bruta!

He dit.

Una sorollosa i perllongada ovació coronà les últimes paraules del magnífic parlament del senyor Tona, que nosaltres havem descrit imperfectament. El distingit orador fou també calurosament felicitat.

En breus paraules regraciadores del senyor Palasí, se donà per acabat l'acte.

La Joventut Republicana Radical, s'adherí, amb una sentida carta, a l'acte que's celebrava.

Com tots els anys, la làpida que per a commemorar la memòria d'en Pi, és colocada a la paret de la Casa de la Ciutat en la plaça del seu nom, hi fou colocat un ram de flors del que'n penjaven les cintes de les diverses col·lectivitats d'aquesta casa, entre elles la del SABADELL FEDERAL.

A la Casa de Caritat i de Beneficència

ANORMALITATS

En l'altre número parlarem ja del capellà que exerceix la seva professió en aquell alberg, i avui continuarem parlant-ne perquè la seva gestió, ni com a home ni com a clergue, està ajustada a les pràctiques humanitàries que s'exerceixen en ple segle XX.

Continúa fent lo mateix que denunciàvem la passada setmana. I el Mossen Joan Costa te de saber que aixó es en perjudici dels propis assilats. Quant el director de torn senyor Ponsá o be les senyores germanes van proposar-li per usurpar el càrrec d'*hermano*, ell havia d'haber sigut el primer en no volguer-lo. Perquè les hores que ell emplea amb el nou càrrec, les hauria d'emplear al treball que ja te destinat, que la Junta li paga religiosament i que ell acceptà baix concurs.

Ell no el pot tenir aquest càrrec d'*hermano* perquè així ja s'ha convertit com una mena d'espia, seguint sempre entre tots els assilats, encibornant-los a que vagin a confessar cada setmana i a combregar cada mes, fentlos-hi sempre aquestes observacions a les dugues classes d'assilats.

Aixó es senzillament ridícul, i es posar trabes a la seva lliure voluntat. Ell ve deu saber que el reglament ja manifesta que tots els assilats venen obligats a fer-ho dugues vegades a l'any. Ho repetim: les hores que

emplea en molestar-los d'aquesta manera, valdria més que l'empleés en l'exercici de la seva professió, que molta feina hi te, si vol explicar-la.

Aquesta última setmana precisament, els va començar a fer un sermó que durà quatre dies, desde'l 24 al 27, per a fer una novena de la festa de la patrona de devotes *hermanas* la Mare de Deu Miraculosa. Si en aquests quatre dies de sermó els hagués aprofitat fent estudi i no d'*hermano*, aquets sermons, al menys, haurien sigut més agradables per el públic que anà a escoltar-los i als assilats que en particular els dirigí. I si encare en aquestes pràctiques hi posés tot de dolcesa pel desvalgut, tot d'amor per aquells assilats que no saben que és, si llençés cordials paraules que portessin alegria en aquelles ànimes tristes, que portessin pau en aquells cors agitats, fóra, fins a cert punt, comprensible; pero ni tant sols aixó, sino que després de fer-los mal de cap durant tants dies, els digué: *que si hi havia algún assilat que no li agradés que ja s'en podia anar d'aquella casa*, segons manifestacions dels mateixos oients.

Així es com deu practicar-se la religió de Deu, veritat Mossen Joan Costa? Per alguna cosa el bon Jesús devia morir clavat en creu per a redimir a tots els homes! Pel demés no ens cansarem d'observar fóra de lo que fagi del seu càrrec, i que representi una molestia per aquells assilats, i procurarem sempre que aquests en tinguin menys possible. A Sabadell, bon reverent, i menys la Casa de la Caritat i de Beneficència, no és com ésser rector del poble d'Espolla, que en allà ja se sab que vosté hi té algú que mentres visqui en tindrà una inolvidable recordança, com vosté mateix que d'allà se n'emportà també un bon recort.

Senyor Ponsá, senyor Sallarés (a) Naïpe, avui hem cullit un altre escardot que l'hem posat, perquè es mantingui fresc, en el nostre gerro d'aigua.

L'OBRA DE LES CORTS

L'Amnistia ⁽¹⁾

Una de les coses que sobressurten políticament de la feina efectuada per les actuals Corts es, sens dubte, el decret concedint una amnistia pels presos polítics. Sense fer cap comentari, que coincidiríem igual que'l nostre confrare «El Poble Català», ens estimem més copiar íntegrament lo que sobre lo mateix ell escriu:

«Mentiríem — i mai la política ens obligarà a fer-ho, encara que tinguem de enaltir l'obra de l'adversari — si no confessàvem que l'amnistia que'l govern concedeix i que ha sigut aprovada pel Congrés mereix realment aquest nom.

El Senat l'aprovarà rapidament i aviat serà promulgada. No més una cosa important i dolorosa tenim de censurar al govern: la parcialitat, el privilegi que amb aquesta amnistia es concedeix a una determinada classe de condemnats. Nosaltres hauríem volgut que l'amnistia fos complerta, que afavorís a tots els que sofreixen persecució de la justícia pels anomenats delictes polítics i socials per la pretesa delinqüència de les opinions. Tal com s'ha concedit l'amnistia, mes aviat sembla un indult o una sèrie d'indults a determinats condemnats que no pas una generosa commutació de penes per tots els qui sofrien la persecució penal pels suposats delictes d'opinió.

(1) Retirat del número anterior per excés d'original.

La amnistia afavoreix, exclusivament, als periodistes, oradors de mitings i organitzadors de manifestacions polítiques. En lo demás, si veu una desigualtat, una mesquinesa que fa pena. El govern, que ha sigut magnànim en una cosa, ho havia d'ésser en tot, i l'amnistia hauria sigut un timbre de gloria pel govern d'En Dato. Ara, es una gracia estimable i prou.

Queden molts condemnats fora de la gracia de l'amnistia, condemnats dignes d'amnistiar-se si's volia realment exercir la prerogativa governamental. Queden sense amnistiar, alguns infeliços empresonats pels successos de de juliol de 1909; un condemnat pels successos de Xàtiva, altres de Carcagente; els pobres mariners del «Numancia»; un soldat per haver escrit una carta privada desfogant els seus sentiments. Es a dir, els més dignes de compasió, els més acreedors a l'indult perquè fa molt temps que són a presiri.

Que la aplicació de la llei d'amnistia pugui arribar fins aquests desgraciats, i l'obra del govern serà realment digne de tota lloança.»

IDEOLOGIES

L'HOME ADORADOR DEL HOME

La massa, el poble, s'ha acostumat sempre en veure en les lleis quelcom molt superior a sa pròpia essència, i ha prés als governants i als legisladors, reis, emperadors o magnats, per sers superiors, a quins ha arribat al extrem d'adorar com divinitats viscudes.

L'emperador August, aquell astut tirà que feia escriure la famosa *lleí real* en quina s'hi llegeix: «Tot quant vulgui el príncep, te vigor de llei, perquè'l poble ha transferit en ell tot llur imperi i tot llur poder», va rebre culte idolatriu en Roma i en Espanya, essent Tarragona la primera ciutat peninsular en que se li va dedicar un temple.

Aixís, d'aquesta faisó, adorant com divinitats als monstres regis, es va viure en el món durant molts segles.

L'home productor s'agenollava davant la imatge del home legislador. El camperol professava fervent la devoció del César.

No podia succeir altrament. Aleshores ho podien tot els emperadors; d'ells emanaven el càstics i les mercès, les felicitats i els suplicis. Si César aixís ho desitjava, l'esclau seria redent, general el soldat o consul el plebeu.

Era, doncs, omnipotent; be podia ésser adorat. Roma ens va subjugar amb l'enlluernador esplendor dels seus *Flavis emperadors*. D'aquí ve la tendència dels espanyols vers el santonisme. Adoradors ahir d'August i de Tiberi, res te de particular qu'ho siguem avui d'en Maura i d'en Romanones. Ho portem en la massa de la sang; som com les espècies humanes inferiors, aimadors apassionats de totes les coloraines. El nostre medi social d'existència es un medi viciat, corruptut i corruptor.

Adhuc els homes de tendències marcadament radicals, son en Espanya esclaus del personalisme.

Els partits polítics resulten aquí confraries en quines s'hi congreguen els fidels baix l'advocació de San Dato, San Romanones, San Maura, San Lerroux o San... *etcetera, etcetera*.

LUDOVIC PETRUS.

Los neutrales, (del humorismo)

Como el gitano más típico que en «cante jondo» lanza ayes y «jipios» para luego entonar la consabida

«¡Maresita de mi arma...!

¡ay, ay, ay, ay...!»

y luego echarse al colete unas cañitas de lo más selecto de Sanlúcar, así nos lamentamos los españoles de nuestra impotencia y de nuestra incapacidad para intervenir ya de un modo ya de otro en la contienda europea. Eso sí, después de declararnos neutrales trincamos alegremente del buen vi-

nazo a la salud de los aliados o a la de los austros y teutones.

Y por si faltaba algo Turquía interviene en favor de Alemania, *lo cual* hace presumir que habrá turcas y kurdas a granel, porque cada hijo o sobrino de Otman que muera en el campo de batalla se dejará por lo menos doce o catorce viudas. Cosas de la santa poligamia.

No hace muchos días me preguntaron unos amigos en tono de guasita si las viudas de los oficiales del ejército turco tenían derechos pasivos. Yo presumo que no, porque, entonces ¡adios presupuesto!

Además, que no faltan altruistas que toman turcas sin dejarlas nunca, como le sucede a más de uno que yo conozco. Las turcas serán siempre bien acogidas en todas partes: no se verán desamparadas jamás.

Y ese será el final de los neutrales: lamentarse como gitano llorón al compás de la guitarra y luego...

Cada turca, cada kurda que cojan será un golpecito dado en favor de los germanófilos, los que agradecerán mucho que los españoles se embriaguen con vinazo ya que no lo han podido hacer con sangre de francófilo.

Perdón, oh lectores, por este toque al bajo humorismo. Es imposible hablar en serio mientras allá por el Vístula (Fístula, como pronuncia un conocido mío) se rompen la calabaza prusianos y austriacos, mientras en Flandes se remojan los cascos (de andar) los germanos invasores, mientras la Vieja Turquía organiza sus eunucos para formar sus reservas, mientras von Kluk hace el ridículo como estratega, mientras el Kaiser duerme tranquilo sin que lleguen a sus oídos los ayes de los heridos, los lamentos de las viudas, los sollozos de los huérfanos.

Es imposible hablar, escribir, vivir en fin, sin reirse, sin alborozarse de tanta desdicha, de tanta sangre, de tanta miseria. Nada de eso nos llega a nosotros que somos neutrales y mantenemos neutralidad sobre la natural impotencia de los que no sienten la desgracia del vecino porque a ellos no les alcanza, que aguardamos como rata pelona a que acabe la sangrienta orgía para mordiscar las migajas y desperdicios que caen al suelo, que esperamos se aquiete el cieno de la sentina para invadir medrosa y traicionablemente las cloacas y sacar el misero provecho a que nuestra piojería aspira entre tanta lucha, entre tanto cataclismo.

Hay que reirse de Bélgica, de la ridícula Bélgica; de Inglaterra, Quijote redivivo; de Francia banal y orgullosa; sí, hay que reirse. ¿Quién les metió a medir sus armas con el poderoso imperio alemán? Hay que tomarle el pelo al oso ruso, hay que burlarse del servio semibárbaro: todo eso nos importa un pitocha.

Cantemos con el gitano, con el neutral chulapo.

«¡Ay maresita del arma...!

¡ay, ay, ay, ay, ay, ay, ay, ay!»

y después apurar de un sorbo una cañita *pa entoná el cuerpesito gentí*, limpiándonos luego el hocico con el dorso de la mano, y seguir cantando:

«Ay maresita del arma
ya sabes que soy neutrá,
o dicho en buen casteyano,
ni chicha ni limoná.»

A veces se sube la manzanilla o el peleón a la cabeza y el gitano le suelta una puñalada traperera al primero que se presenta.

Que eso sería lo sensible. ¿Eh?

MIGUEL MATZ ALARCÓN.

Notes i comentaris

Conferencia d'en Angel Samblancat

La Joventut Federalista de la nostra ciutat, està organitzant una important conferència que tindrà lloc molt prompte en la nostra entitat Círcol Republicà Federal; la qual anirà a càrrec de l'erudit publicista i distingit col·laborador nostre en Angel Samblancat.

No cal dir amb quin desig esperem veure confirmada tan plausible nova; que a més del goig que'ns donaria el poguer escoltar la paraula càlida del novell orientador de les joventuts rebelds i conscientes, ens permetria també estrenyer les mans al distingit company col·laborador amb quina ploma magistral tan ha honrat les nostres planes.

A mida que tinguem detalls de la mateixa, procurarem publicar-los, aixís com el tema de la mateixa i la data fixa que's celebrarà.

Un Manifest

Firmat per D. Ferrán Lozano, director de «Las Dominicales», i amb súplica de publicitat, hem rebut el Manifest que la Secció espanyola de lliurepensadors que representa a la Federació Internacional en Espanya, Portugal i América, ha publicat en defensa de la Justicia i del Dret i contra els ultratjadors de Bélgica, la nació neutral per excel·lència, patria del cosmopolitisme i assil del internacionalisme.

Sentim vivament veure'ns impossibilitats de publicar per la seva molta extensió, tan preciós document.

La supressió dels consums

Continuant la campanya empresa per l'infatigable regidor republicà senyor Llagostera, que ve donant conferències explicatives de la manera de com se suprimiran els consums a nostra ciutat, el pròxim divendres donarà una conferència en el Círcol Republicà Federal.

L'importància que tenen aquestes conferències fa que's veigin forsa concorredures, per l'interès que aixó ha despertat, aquesta segurament també es veurà escoltada per una nombrosa concurrència.

Noves

El dia primer de Janer de 1915, el nostre estimat confrare «El Poble Català», inaugurarà importan-tíssimes millores.

Aquells que se suscriguin ara, pagant el primer trimestre de 1915, el rebrán gratuïtament fins a fi de l'any corrent.

—En la sala del Círcol Republicà Federal, demà diumenge, tarde i nit, i el pròxim dimarts també tarde i nit, se celebrarán uns grandiosos i lluidíssims balls i concerts, quina part musical ha sigut conferida a nostra Banda Municipal.

—Han visitat la nostra redacció els periódics «El sol de Tous» i «Renovació», de Tarragona.

—Demà diumenge, dilluns i dimarts, hi haurá instal·lada en el nostre passeig la tradicional fira de hivern.

—En el teatre de la Societat Choral Colón, demà diumenge, la notable companyia Alegret-Daroqui posarà en escena el drama castellà en tres actes de J. Fola Iturbide «Cain y Abel o La Pilarica», presentat amb tota propietat: decorat, vestuari i banda de guitarres i bandurries. A les nou de la nit.

Augurem per la companyia un èxit com els que ha tingut fins ara.

—La Secció de Sports del Centre de Dependents del Comerç i de la Industria ha organitzat per a demà diumenge, una atractiva visita matinal al frondós paratge «La flor de maig».

—Tal com estava anunciat, el passat diumenge l'Orfeó de Sabadell va celebrar una vetllada artística com a obertura del present curs 1914-1915.

Fóra llarg esmentar detalladament el selecte programa que s'executà, i en son defecte, farem constar que fou un èxit més a sumar als molts que té obtinguts aquella benemèrita entitat musical.

Impremta de J. Sallent i Prat, Sant Quirse; 32; Teléfon 520

Kiosc de Canaletes

Cervesa E. Petry,

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa F. PANÉ

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

La Mutual Vascongada

Societat Espanyola Popular d'Estalvi i Previsió

Autoritzada legalment amb fetxa 26 Decembre 1910

Aquesta Societat te constituída la fiança o el dipòsit de garantia que exigeix la Llei, funciona baix la inspecció del Estat Espanyol i d'acord amb els preceptes de la Llei de Segurs de 14 Maig de 1908

OBJECTE DE LA SOCIETAT

Crear un capital a cada un dels seus socis, mitjantsant entregues desde 5 pessetes al mes, durant deu anys.

PROBLEMES QUE RESOLT:

Socor per a la viudetat :: Herencia per a la familia :: Capital per a l'obrer :: Retir per a la vellesa :: Dots per els fills :: Protecció als orfes.

Representant a Sabadell

Joan Juncá

Carrer LLOVET, 17

Fotografía Moderna

Fotografies, Ampliacions
Postals i Reproduccions

PREUS
ECONOMICS

Gurrea, 50
Sabadell

Dipòsits de ciment armat

Compra i venda de finques

J. MANICH

Turull, 49 i 51 Telèfon 531

Donya Maria de la Riva de Ortiz

MESTRA SUPERIOR

donarà classes nocturnes i diurnes en sa casa i a domicili, en hores i a preus convencionals.

INDUSTRIA, 3 - 1.er - Esquerra

També en el mateix domicili, i per professor competent, es donaràn classes de 1.^a i 2.^a ensenyança.

CIUTADANS: SUSCRIBIU-SE A

EL POBLE CATALA

DIARI QUE DEFENSA LLEALMENT ELS
IDEALS D'AUTONOMIA I FEDERALISME

4 PTES. DIÀRIES

Es el sou que guanya tota persona d'abds sexes, que sapiguent escriure amb una lletra regular, desitgi ocupar ses estones vagaroses en un facilissim TREBALL D'ESCRITURA que necessitem profusament per a la propagació de nostres invents a Espanya. No es te de comprar res. S'envien gratis detallades referencies, escrivint als ESTABLECIMIENTOS LISBONENSES, Rua da Prata, 156, Lisboa, (Portugal).

Rafael Guerra del Río
ADVOCAT

Te overt son despatx a Sabadell tots els divendres
Tres-creus, 13 - baixos

SABATERIA TOUS

Es la casa que ven el calçat més elegant
i més ben confeccionat a preus reduits

EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES

Societat colectiva -- 3 Sucursals amb telèfon

Safreig-Vell, n.º 18
Telèfon 504

Rambla, n.º 18
Telèfon 506

San Pau, n.º 9
Telèfon 508

Un 45 per % d'economia en tota classe d'enterros :: CORONES a preu de fàbrica
UNICA EMPRESA QUE POSSEEIX CAMBRA DE DESINFECCIÓ

Enterros a plassos a UNA pesseta setmanal. — Cotxe especial per a portar els baguls a domicili. — Desinfecció a domicili gratis. — Servei permanent.

Fàbrica i taller: Arrabal de dins, 12

LA OMEGA